

NAJWAŻNIEJSZE CECHY DZIECKA ZDOLNEGO

- * ciekawość świata, ludzi, umiejętność bystrej obserwacji otoczenia

- * dociekliwość, zadawanie wielu pytań, otwartość na to, co nowe, radość z przewyższania trudności, radość z dokonywania odkryć

- * szeroki obszar zainteresowań, czasem ukierunkowane uzdolnienia, pasje

- * duża ilość wiadomości pozaszkolnych

- * umiejętność szybkiego zapamiętywania, właściwego kojarzenia i rozumowania

- * wykonywanie zadań umysłowych w sposób zaangażowany i z przyjemnością

- * bogata wyobraźnia, oryginalne, kreatywne, interesujące pomysły, umiejętność oderwania się od tego, co schematyczne, szukanie nowych rozwiązań do starych (już rozwiązanych problemów)

- * potrzeba uzewnętrzniania swoich wrażeń, myśli, emocji w różnorodnej formie, np.: w muzyce, plastyce, tańcu, w słowie lub piśmie

- * niezależne stanowisko wobec kogoś lub czegoś, obrona swoich przekonań i pomysłów

* poczucie humoru

Jednocześnie niektóre dzieci zdolne mogą posiadać cechy negatywne wśród których wyróżniamy:

* trudności w przystosowaniu się do grupy (chęć bezustannego imponowania, dominacji nad innymi, nastawienie rywalizacyjne)

* zarozumiałość, lekceważący stosunek wobec nauczycieli i rówieśników

* egocentryzm, skoncentrowanie na sobie

* trudności w przejściu od wiedzy do umiejętności, demonstrowanie wiedzy encyklopedycznej

* brak stałości emocjonalnej, nieśmiałość lub nadpobudliwość psychoruchowa, zachowania agresywne lub lękowe

* silna potrzeba odnoszenia sukcesów, oczekiwanie pochwał, chęć dominowania w klasie, walka o wyłączność nauczyciela, nietolerowanie krytyki (nawet uzasadnionej) oraz doświadczeń w radzeniu sobie z niepowodzeniami

WSKAZÓWKI DLA RODZICÓW DZIECKA ZDOLNEGO

Rodzice mają niezaprzeczalny wpływ na pobudzanie rozwoju dziecka, jego zdolności, zainteresowań. By nie zmarnować możliwości twórczych swoich zdolnych dzieci powinni zdawać sobie sprawę z ich niezależności. Powinni również pamiętać, że swoim świadomym i pouczającym, budującym funkcjonowaniem mogą być dla nich wsparciem, bez względu na swoje możliwości finansowe.

* Dostarczajcie dziecku informacji, wskazujcie źródła zdobywania wiedzy, nowych umiejętności

* Pozwalajcie i zachęcajcie do szukania nowych rozwiązań starych problemów

* Pamiętajcie o tym, że zdolne dziecko lubi przywiązywać się do swoich prac, doskonalić je i poprawiać, szukać nowych rozwiązań, ponieważ nie satysfakcjonuje go jeden sposób osiągnięcia celu, a większą przyjemność sprawia mu rozwiązywanie niż osiągnięcie rozwiązania

* Dajcie mu czas na naukę pokonywania presji czasu, poznanie własnego tempa pracy, poniesienie konsekwencji przekraczania ograniczeń czasu

*Uczcie je nastawienia na problem, nie na rywalizowanie z innymi i pokazywanie, że są od niego gorsi. Zamiast tego wychowujcie je tak, by pokazywało, że jest lepsze od samego siebie z perspektywy jakiegoś czasu, że pokonuje siebie, a nie innych

* Wzmacniajcie i chwalcie dziecko, ponieważ i tak posiada wysoki samokrytycyzm, a mając poczucie własnej wartości może osiągnąć więcej nie narażając się na stres

* Uczcie je bycia w grupie, ponieważ w rezultacie rozwinie swoje umiejętności międzyludzkie, nauczy się mówić i słuchać innych, być liderem i pomocnikiem podczas porównywania swoich pomysłów z innymi, a nie będzie żądać ciągłych występów, nastawione na sukces i niebędące w stanie pogodzić się z obecnością kolegów w klasie

* Dbajcie o właściwy rozwój dziecka ze szczególnym wzięciem pod uwagę sfery emocjonalnej i społecznej. Nie zapominajcie, że pomimo rozwiniętych w wysokim stopniu zdolności poznawczych, dziecko potrzebuje przede wszystkim ciepła i miłości, by nie doprowadzić do niespójności między rozwojem twórczym, intelektualnym a emocjonalnym

INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECI ZDOLNYCH

Wbrew przekonaniu, dzieci zdolne wymagają wyjątkowej opieki, która jest rezultatem ich indywidualności oraz niezwyklej złożoności ich problemów szkolnych, emocjonalnych i społecznych.

W sprawie pomocy i porady dla dziecka zdolnego można zgłosić się do:

1) Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, ul. Polna 46a, 00-644 Warszawa, tel./fax (0-22) 825-83-15, www.cmpp.edu.pl.

Centrum realizuje zadania z obszaru opieki nad uczniem zdolnym, podejmuje różne inicjatywy ukierunkowane przede wszystkim na doskonalenie osób pracujących lub planujących podjęcie pracy z dziećmi zdolnymi. Organizowane przez Centrum szkolenia i konferencje mają na celu między innymi: wzbogacenie warsztatu pracy uczestników, dostarczenie inspiracji do tworzenia indywidualnych programów pracy z grupami dzieci zdolnych. Na stronie internetowej są dostępne między innymi listy koordynatorów oraz osób przeszkolonych w zakresie wspierania zdolności i talentów dzieci i młodzieży, adresy instytucji działających na rzecz dzieci zdolnych, wykaz przydatnej literatury.

2) Poradni psychologiczno-pedagogicznych

Oferują dla dzieci treningi twórczego myślenia i rozwiązywania problemów. Pracownicy poradni udzielają dzieciom, rodzicom, nauczycielom pomocy o charakterze doraźnym (np. pomoc diagnostyczna, porada, konsultacja) lub stałym.

3) Punktów konsultacyjnych dla dzieci zdolnych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych

Ich rola polega na czuwaniu nad harmonijnością rozwoju umysłowego, emocjonalnego i społecznego dzieci zdolnych. Specjaliści prowadzą treningi twórczego myślenia, relacji

międzyludzkich i uwrażliwiające uczniów oraz warsztaty edukacyjne dla ich rodziców i nauczycieli.

4) Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci, ul.Chocimska 14, 00-791 Warszawa, tel. (0-22) 848-24-68, 848-23-98, <http://www.fundusz.org/fundusz.php>

Działalność na rzecz dzieci wybitnie uzdolnionych, by tworzyć w polskich szkołach warunki do nauki i rozwoju dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów. Celami Funduszu w obszarze pomocy wybitnie zdolnym dzieciom są między innymi:

- upowszechnienie wiedzy o szczególnych potrzebach dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej oraz o metodach pracy z takimi dziećmi
- tworzenie klimatu akceptacji i zrozumienia dla dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej
- tworzenie instytucjonalnych i materialnych warunków korzystnych dla rozwoju uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży
- tworzenie spójnego systemu wspomagania rozwoju wybitnie zdolnych, który obejmuje cały proces kształcenia aż do momentu rozpoczęcia samodzielnej pracy zawodowej
- wspieranie rozwoju wybitnie uzdolnionych uczniów szkół podstawowych i średnich

5) Centrum Informacyjno-Konsultacyjnego ds. dzieci zdolnych przy Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Uniwersytet dla Rodziców”, ul.Raszyńska 8/10, 02-026 Warszawa tel. (022) 822-71-68

Główne zadanie Centrum to szerokie upowszechnienie wiedzy teoretycznej w obszarze

rozpoznawania, kształcenia i rozwijania zdolności oraz specyfiki funkcjonowania dziecka zdolnego, praktycznych sposobów pobudzania rozwoju ogólnego.

opracowanie

psycholog szkolny

mgr Hanna Kosińska